

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 321/07-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Svidník v súvislosti s neprijatím jej podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B., a. s., o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. októbra 2006 doručená sťažnosť spoločnosti B., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Svidník (ďalej len „okresný súd“) v súvislosti s neprijatím jej podaní urobených 24. júla 2006 elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom. Sťažnosť bola doplnená podaním sťažovateľky z 26. októbra 2006 doručeným ústavnému súdu 27. októbra 2006 a následne ďalším podaním z 25. januára 2007 doručeným ústavnému súdu v ten istý deň (doplnenie o znalecký posudok).

Sťažovateľka uviedla, že 31. marca 2006 podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu okresnému súdu žaloby o vydanie platobných rozkazov. Keďže podľa ustanovenia § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) možno podanie urobiť aj elektronickými prostriedkami, pričom musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, teda zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“), sťažovateľka podala podania takouto formou (na DVD nosiči).

Sťažovateľka uviedla, že spolu s podaniami na DVD nosiči doručila okresnému súdu aj „*Sprievodný list k návrhu*“, v ktorom informovala o tom, že návrhy na začatie konania sú v elektronickej forme, podpísané zaručeným elektronickým podpisom a obsiahnuté na doručenom DVD.

Na podanie sťažovateľky reagoval okresný súd listom z 11. apríla 2006, v ktorom uviedol: *«V prílohe listu Vám vraciame elektronické dokumenty uchované na „DVD nosiči“, nakoľko súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu a nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov.»*

Z uvedeného dôvodu okresný súd sťažovateľke v prílohe listu z 11. apríla 2006 vrátil doručený DVD nosič obsahujúci elektronické podania.

Na oznámenie okresného súdu reagovala sťažovateľka listom z 26. apríla 2006, v ktorom poukázala na to, že podanie bolo urobené v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 OSP a bolo aj riadne okresnému súdu doručené, pričom deň doručenia je potrebné v súlade s ustanovením § 82 ods. 1 OSP považovať za deň začatia konania. V liste sťažovateľka argumentovala aj ustanovením § 132 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, ktoré ustanovuje: „Pri prijímaní podaní urobených elektronickými prostriedkami podpísaných zaručeným elektronickým podpisom sa postupuje podľa osobitných predpisov. Takto prijaté podania sa odovzdávajú podateľni na ďalší postup podľa § 129.“ Sťažovateľka zároveň dodala, že podanie elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (zákona o elektronickom podpise) možno urobiť už od 1. mája 2002, pričom nemôže niesť zodpovednosť za to, že okresný súd nemá vytvorené podmienky na prijímanie takýchto podaní.

Na stanovisko sťažovateľky z 26. apríla 2006 reagoval okresný súd listom z 25. mája 2006, v ktorom uviedol „...trváme na svojom stanovisku v uvedenom liste zo dňa 11. 4. 2006, ktorý Vám bol doručený dňa 13. 4. 2006. Svoje žaloby doručte na tunajší súd v písomnom vyhotovení.“

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu ďalej uviedla, že 24. júla 2006 podala okresnému súdu nové podanie (z toho istého dňa) obdobným spôsobom ako v prvom prípade, teda zaslala sprievodný list a DVD nosič. Avšak aj po podaní týchto návrhov zaznamenaných v elektronickej podobe na DVD nosiči jej okresný súd listom z 22. septembra 2006 oznámil, že jej podanie nemôže prijať z rovnakých dôvodov, ako to bolo v prípade skoršieho podania.

Sťažovateľka je presvedčená, že dodržala zákonom ustanovený postup a urobila podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom, splnila všetky zákonné požiadavky, a napriek tomu nebolo jej podanie okresným súdom prijaté, čím došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu

a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s neprijatím podaní z 24. júla 2006 - žalobných návrhov sťažovateľky ako navrhovateľky proti žalovaným uvedeným v sťažnosti, a tiež aby vyslovil, že tieto podania v elektronickej forme podpísané zaručeným elektronickým podpisom boli urobené zákonom ustanoveným spôsobom, a aby prikázal okresnému súdu konať na základe týchto návrhov. Okrem toho žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk za každé jednotlivé porušenie práv v súvislosti s jednotlivými návrhmi na začatie konania proti jednotlivým žalovaným, ako aj náhradu trov konania.

II.

2.1 Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zásah do uvedených práv má spočívať v tom, že okresný súd sa odmietol zaoberať jej žalobami (návrhmi na vydanie platobného rozkazu) z dôvodu, že nie je z hľadiska organizačného a materiálno-technického vybavenia schopný prijímať elektronické podania so zaručeným elektronickým podpisom, hoci príslušný zákonný procesný predpis (Občiansky súdny poriadok) podanie takouto formou pripúšťa.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazov je zrejmé, že sťažovateľka podala žaloby elektronickými prostriedkami prvýkrát 31. marca 2006. Okresný súd vrátil sťažovateľke doručený DVD nosič obsahujúci elektronické podania v prílohe listu z 11. apríla 2006, zároveň jej oznámil dôvody, pre ktoré neboli podania prijaté. Tento list

bol sťažovateľke doručený 13. apríla 2006. Sťažovateľka listom z 26. apríla 2006 reagovala na oznámenie okresného súdu a taktiež sa vyjadrila k obsahu stanoviska Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 3. apríla 2006 k prijímaniu a používaniu elektronických podaní vydaného v súvislosti s podaniami sťažovateľky doručenými viacerým súdom v Slovenskej republike.

Sťažovateľka sa o všetkých podstatných skutkových okolnostiach, v ktorých vidí zásah do svojich základných práv a slobôd, dozvedela najneskôr do 26. apríla 2006. V súlade s ustanovením § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jej preto najneskôr v uvedený deň začala plynúť dvojmesačná zákonná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočívajúcom v neakceptovaní podaní (návrhov na začatie konania) urobených elektronickými prostriedkami zo strany okresného súdu.

Sťažovateľka sa však na ústavný súd obrátila až sťažnosťou z 10. októbra 2006, doručenou ústavnému súdu 13. októbra 2006, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na túto skutočnosť je jej sťažnosť podaná oneskorene.

Opakovaný pokus sťažovateľky z 24. júla 2006 o podanie uvedených žalôb nie je z hľadiska plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde právne významný. Vzhľadom na podstatné skutkové a právne okolnosti a na povahu namietaného zásahu (postup okresného súdu, následok a dôvody, pre ktoré bolo prijatie elektronických podaní okresným súdom odopreté) zostala totožnosť (identita) zásahu, ktorý sťažovateľka namieta vo vzťahu k svojim právam zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zachovaná, aj pokiaľ ide o opakovaný pokus urobiť zamýšľané podania elektronickými prostriedkami a ich následné neprijatie zo strany okresného súdu (ten v liste z 22. septembra 2006 poukazuje na rovnaký dôvod neprijatia ako v liste z 11. apríla 2006). O tomto zásahu sa sťažovateľka dozvedela už v apríli 2006. Okolnosti, za ktorých k nemu malo dôjsť, jej boli známe (čo vyplýva z jej argumentácie, ako aj z listín pripojených k sťažnosti) vrátane

skutočnosti, že elektronickou podateľňou v zmysle osobitných predpisov nedisponoval v uvedenom čase žiaden súd v Slovenskej republike, pričom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky listom z 3. apríla 2006 oznámilo okresným súdom svoje stanovisko k prijímaniu a používaniu elektronických podaní uvedúc: „... *Elektronická podateľňa sa zriaďuje v prípade, ak orgán verejnej moci alebo orgán verejnej správy využíva zaručený elektronický podpis ... v styku s fyzickými osobami alebo s právnickými osobami ... Vzhľadom na skutočnosť, že súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou ...*“ (sťažovateľka obsah uvedeného stanoviska poznala, keďže naň reagovala v liste z 26. apríla 2006).

Uvedené skutočnosti neumožňovali sťažovateľke rozumne predpokladať, že by pri druhom pokuse o podanie žalôb elektronickou formou v takom krátkom časovom horizonte malo, resp. mohlo dôjsť k zmene stanoviska príslušného okresného súdu. Opakovanie pokusu o podanie žalôb formou elektronických podaní v júli 2006 preto ústavný súd považoval iba za formálny a účelový úkon zo strany sťažovateľky, ktorý nemožno považovať za uplatnenie účinného a efektívneho prostriedku nápravy vo vzťahu k namietanému zásahu do jej základných práv a slobôd, ktoré má v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde predchádzať podaniu sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy (obdobne napr. III. ÚS 129/07, III. ÚS 130/07).

Sťažovateľka neuviedla žiadnu konkrétnu relevantnú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala takýto predpoklad. Naopak, okresný súd v liste z 25. mája 2006 adresovanom právnenému zástupcovi sťažovateľky (v prílohách k sťažnosti) v reakcii na vyjadrenie sťažovateľky k neprijatiu elektronických podaní z 26. apríla 2006 uvádza, že trvá na svojom stanovisku uvedenom v liste z 11. apríla 2006.

Ústavný súd preto sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2007